

From Chapter 35

1. Malbim to Yeshayah 34:16

כמו שמורגל שראשי הצבא כותבים להם על ספר שמות אנשי החיל, ובעת שמתקבצים ורוצים לדעת אם לא נפקד מהם איש, קוראים את שמותם מתוך הספר ויודעים מי הנפקד, וכן ד' שר הצבא הזה, של החיות והעופות האלה, אשר כתב שמות אנשי החיל האלה על ספר, דרשו נא מעל ספר ד' וקראו לאיש ואיש בשמו, ותראו כי אחת מהנה לא נעדרה.

As is the custom, that the military leaders record a book of the soldiers' names, and when they gather and wish to know if any have been lost, they read their names from the book and know who is missing. So, too, Gd, leader of this army, these beasts and birds, who recorded the names of these soldiers in a book. Seek now from the book of Hashem, call each one by name, and see that none of them are missing.

2. Talmud, Chagigah 12a (and see Ramban to Bereishit 1:1)

תנא: תהו קו ירוק שמקיף את כל העולם כולו שממנו יצא חשך שנאמר "ישת חשך סתרו סביבותיו". בהו אלו אבנים המפולמות המשוקעות בתהום שמהן יוצאין מים, שנאמר "ונטה עליה קו תהו ואבני בהו".

We have learned: "Tohu" is a green line which surrounds the entire world, from which darkness emerges, as it says, "He sets darkness, His concealment around Him. (Tehillim 18:12)" "Bohu" are wet rocks, sunken in the depths, from which water emerges. As it says, "And He will extend over it, a line of *tohu* and stones of *bohu*. (Yeshayah 34:11)"

3. Abarbanel to Yeshayah 34:12 (and see Tehillim 68:32)

וגם זה יוכיח שהיא רומי לפי שיש בה חורים שהם שרים כמו חורי יהודה והם החשמנים וההגמונים אשר בקרבה עם האפיפיור שלהם... This also demonstrates that this is Rome, for they have *chorim* who are leaders, like *chorei Yehudah*. These are the *chashmanim* and *hegmonim* in her midst, with their Pope...

4. Talmud, Sanhedrin 91b

ריש לקיש רמי כתיב "בם עור ופסה הרה וילדת יחדיו" וכתיב "אז ידלג כאיל פסה, ותרן לשון אלם, כי נבקעו במדבר מים ונחלים בערבה" - הא כיצד? עומדין במומן ומתרפאין.

Reish Lakish challenged: It says, "There the blind and the lame [shall be], the one who conceived and the one who birthed together (Yirmiyahu 31:7)," and it says, "Then the lame shall skip like a hart, and the tongue of the mute shall sing, etc. (Yeshayah 35:6)"! How? They will rise with their flaws, and be healed.

5. Midrash, Bereishit Rabbah 95:1

בא וראה כל מה שהכה הקב"ה בעולם הזה מרפא אותן לעתיד לבא, העורים מתרפאים שנאמר (שם לה) אז תפקחנה עיני עורים, והפסחים מתרפאים שנאמר (שם) אז ידלג כאיל פסה ותרון לשון אלם...

Come and see: All whom Gd has struck in this world, He shall heal in the future. The blind are healed, as in... The lame are healed, as in...

6. Talmud, Shabbat 88a

אמר ר"ל: עתיד הקב"ה להחזיר לנו שנאמר "ופדויי ד' ישבון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם" - שמחה שמעולם על ראשם. Reish Lakish said: Gd will restore [the crowns] to us, as it says, "And those whom Gd has redeemed will return... And eternal joy upon their heads" – Joy from eternity will be upon their heads.

Introducing Chapters 36-37

7. Preparation Questions

- Why does Yeshayah omit the background on Sancherev's invasion, which is found in Melachim II and Divrei haYamim II 32?
- What does Yeshayah expect from Chizkiyahu?
- What are the weak points Ravshakeih wishes to exploit in his speech to the Judeans?

8. Three versions in Tanach

	Melachim II	Divrei haYamim II	Yeshayah
Invasion of Judea	18:13-16	32:1-8	36:1
Assyrian Insults I	18:17-25	32:9-19	36:2-10
Judean Deflection	18:26		36:11-12
Assyrian Insults II	18:27-35		36:13-20
Report to Chizkiyahu	18:36-37	-	36:21-22
Appeal to Yeshayah	19:1-5	-	37:1-5
Yeshayah's Response	19:6-7	-	37:6-7
Assyrian Insults III (from Livnah)	19:8-13	-	37:8-13
Chizkiyahu Prays to Gd	19:14-19	32:20	37:14-20
Yeshayah's Response	19:20-34		37:21-35
Assyria Defeated	19:35-37	32:21	37:36-38
Aftermath	-	32:22-23	-

Setting the stage

9. The Model for Chizkiyahu Divrei haYamim II 20:1-30

10. Inviting Assyria Melachim II 16:5-9

11. Chizkiyahu's Career

- Melachim II 18:1-8
  - 18:4 Elimination of idolatry
  - 18:5-6 Relationship with Gd
  - 18:7 Rebellion against Assyria
  - 18:8 Military success
- Divrei haYamim II 29-31
  - 29 Renewal of the service in the Beit haMikdash
  - 30 Renewal of the korban pesach (in Iyar)
  - 31:1-2 Eliminating idolatry, establishing the kohanim and leviyim
  - 31:3-21 Restoring proper tithing

12. Talmud, Berachot 10b

ששה דברים עשה חזקיהו המלך, על שלשה הודו לו ועל שלשה לא הודו לו. על שלשה הודו לו: גגו ספר רפואות והודו לו, כתת נחש הנחשת והודו לו, גירר עצמות אביו על מטה של חבלים והודו לו. ועל שלשה לא הודו לו: סתם מי גיחון ולא הודו לו, קצץ דלתות היכל ושגרם למלך אשור ולא הודו לו, עבר ניסן בניסן ולא הודו לו.

Chizkiyahu did six things; the sages approved three, and did not approve three.

They approved three: 1) He hid the book of cures, and they approved; 2) He cut up the copper serpent, and they approved; 3) He dragged his father's bones on a bed of ropes, and they approved.

They did not approve three: 1) He sealed the Gichon, and they did not approve; 2) He cut down the doors of the Sanctuary and sent them to the Assyrian king and they did not approve; 3) He added a month in Nisan, and they did not approve.

13. Talmud, Sanhedrin 94b, 94a Chizkiyahu's education campaign; Chizkiyahu as would-be Mashiach

14. Sections in Yeshayah which may predict Chizkiyahu as Mashiach
4:2-6, 9:5-6, 11:1-5, 19:23-25, 28:16-17, 32:1-5

15. Abarbanel to Yeshayah 36:1

ואמנם למה בזה הספר באו הנבואות והספורים האלה בזה המקום המיוחד, כבר נוכל לתת בו סבה ולומר, כי לפי שזכר למעלה בפרשת נשים שאננות חרבן ירושלים, ואחריו בשאר הפרשיות הגאולה העתידה, ראה לספר אחר זה שכבר נבא ישעיהו נבואה אחרת על זה גם כן בימי חזקיהו.

כי כאשר בא סנחריב על ירושלים וחלה חזקיהו נבא הנביא על מפתל סנחריב ועל רפואת חזקיהו, ולפי שמלך בבל שלח ספרים ומנחה לחזקיהו כי שמע שנתרפא, ספר הנבואה שנבא ישעיהו על זה, מייעוד החרבן אשר יהיה בבית ד' ובבית המלך, ושבניו ילכו בגלות, כי זהו תכלית כל זה הספור והנבואות האלה להיותם מקושרות זו בזו, רוצה לומר במה שנבא וייעד על החרבן מסכים לפרשת נשים שאננות, ומיד הביא נחמו נחמו עמי שידבר מהגאולה העתידה מסכים לפרשה הקודמת, הרי לך קשור הפרשיות האלה כלם...

Why did these prophecies and stories come in this book, in this specific part? We can already explain: Because it previously mentioned the destruction of Jerusalem in the passage of the complacent women, and then, in the rest of the portions about the future redemption, it saw fit to tell after this that the prophet Yeshayah had already prophesied a separate prophecy about this, in the days of Chizkiyahu.

For when Sancherev attacked Jerusalem and Chizkiyahu fell ill, the prophet prophesied about the fall of Sancherev and the healing of Chizkiyahu. And because the king of Babylon sent scrolls and a gift to Chizkiyahu when he heard of his healing, it told of Yeshayah's prophecy about this, from the prediction of the future destruction of the House of Gd and the royal palace, and that his children would be exiled. For that is the point of this entire story and these prophecies, for them to be connected to each other – meaning, to the way he prophesied and predicted the destruction, matching the portion of the complacent women. And immediately afterward it brought "Comfort, comfort My nation," speaking of the future redemption, matching the previous section. So all of these portions are connected...

Chronology of Chapters 36-39

16. Ralbag to Melachim II 20:1

אחשוב כי אחר הספור הקודם היה זה ולא תפלא ממה שאמר "ומכף מלך אשור אצילך" כי כבר אפשר שאסרחזון היה מגזם אל ירושלים: I think that this happened after the preceding story. Don't be surprised at "And I will save you from the hand of the king of Assyria," for it is possible that Esar-Haddon also threatened Jerusalem.

17. Midrash, Seder Olam Rabbah 23

לפני מפתלו של סנחריב חלה חזקיהו שלשה ימים, רבי יוסי אומר יום שלישי לחליו של חזקיהו היתה מפתלו של סנחריב, ועמדה לו חמה, כשם שעמדה לו לאחז, שנאמר...

Before the fall of Sancherev, Chizkiyahu was ill for three days. Rabbi Yosi said: The third day of Chizkiyahu's illness was the downfall of Sancherev. The Sun stopped for him, as it did for Achaz, as is written...

18. Abarbanel to Melachim I 20:1

ה"ר דוד קמחי כתב שחלה חזקיהו קודם מפתלו של סנחריב, ושלכן נאמר ברפואתו ומכף מלך אשור אצילך. וה"ר לוי בן גרשום כתב שהיה חליו אחרי הספור הקודם... אבל אם היה כדברי ה"ר דוד קמחי מלבד שיבאו הפרשיות שלא כסדרן, הנה יהיה אמרו בימים ההם חלה חזקיהו בלתי צודק, כי לא היה בימים ההם כי אם קודם לכן. ויקשה זה עצמו גם כן לדעת ה"ר לוי בן גרשום, כי אם היה אחרי כן לא היה ראוי שיאמר "בימים ההם." ולכן אחשוב שהיו שני הדברים בזמן אחד, ר"ל עליית סנחריב על ירושלים ומחלת חזקיהו, ולכן אמר "בימים ההם חלה וגו'", "ולזה כווננו חז"ל (סדר עולם פרק כ"ג)... ולהיות חזקיהו חולה כשבא רבשקה היה צרתו ממלחמת סנחריב מכופלת. והנכון שכאשר בא רבשקה על ירושלים היה חזקיהו בתחלת חליו והתחזק ובה"ר ד' להתפלל עליו, ולכן לא הלך אל ישעיהו מפני חליו...